

Gázfejlesztő lombikban lévő kis darab szilárd anyagból desztillált víz segítségével acetiléngázt fejlesztettünk.

- a) Mi a felhasznált szilárd anyag képlete és neve?
- b) A szénhidrogének mely homológ sorának tagja az acetilén?
- c) Írja fel az acetilén fenti előállításának reakcióegyenletét!
- d) Mit tapasztalnánk, ha a fejlődő gázt meggyújtánánk? Adja meg a tapasztalat okát is!
- e) Mit tapasztalnánk, ha az acetiléngázt brómos vízbe vezetnénk? Írja fel a lejátszódó reakció egyenletét és nevezze meg a reakció típusát is!
- f) Mit tapasztalnánk, ha a lombikban visszamaradt folyadékba fenolftaleint cseppentenénk? Adja meg a tapasztalat magyarázatát is! (2008. október)

Megoldás: (12 pont)

a) CaC_2	<i>1 pont</i>
Kalcium-karbid	<i>1 pont</i>
b) Az alkinok homológ sora, (vagy nyílt láncú, hármas kötést tartalmazó szénhidrogének).	<i>1 pont</i>
c) $\text{CaC}_2 + 2 \text{H}_2\text{O} = \text{C}_2\text{H}_2 + \text{Ca(OH)}_2$	<i>2 pont</i>
(CaO-ig felírt egyenlet esetén, vagy ha rossz a rendezés, <i>1 pont</i> adható!)	
d) Az acetilén kormozó lánggal égne.	<i>1 pont</i>
Oka: a telítetlenség (vagy: a relatív kis H-tartalom, vagy: a relatív nagy C-tartalom)	<i>1 pont</i>
e) A brómos víz elszíntelenedne, (vagy: halványulna a színe).	<i>1 pont</i>
$\text{C}_2\text{H}_2 + 2 \text{Br}_2 \rightarrow \text{C}_2\text{H}_2\text{Br}_4$ (vagy: $\text{C}_2\text{H}_2 + \text{Br}_2 \rightarrow \text{C}_2\text{H}_2\text{Br}_2$)	<i>1 pont</i>
Addíció.	<i>1 pont</i>
f) A fenolftalein hatására az oldat vöröses (lila) lesz.	<i>1 pont</i>
Az indikátor a Ca(OH)_2 lúgos kémhatását jelzi, (vagy hasonló értelmű megfogalmazás).	<i>1 pont</i>